dražil fante, ki so vasovali. Začel se je prepir, v katerega poteku so fantje napadli Ploja in ga tepli s kolmi, da je obležal na licu mesta mrtev. Kot dozdevna storilca so privedli v zapor želarska sina Franca Greifoner in Murko.

Za spominsko ploščo Božidaru Raiču, ki se bode povodom 100letnice rojstva vzidala v rojstno hišo na Žvabu, je na sedmini po pokojni Tereziji Kuharič na Lešnici pri Ormožu nabral g. Jožef Kuharič iz Ormoža med sorodniki in sosedi kot prvi prispevek 220 Din. Nadaljnje prispevke Raičevih častilcev sprejema in zbira župnijski urad Sv. Tomaž pri Ormožu.

Pozor vsi obrtniki, kateri ste včlanjeni pri Skupni obrtni zadrugi v Veliki Nedelji, se opozarjate na okrožnico, katero razpošiljajo ormoški samostojni demokratje zadnji čas nekaterim obrtnikom in jih vabijo za pristop v neko ormoško zadrugo, s sledečo grdo, lažnjivo in zvito vsebino, namreč da je velikonedeljska obrtna zadruga razbita ter da se naj obrtniki izjavijo in lastnoročno podpišejo, v katero obrtno zadrugo hočejo pristopiti, v Ormož ali Ptuj. To pa je grda laž, ker Skupna obrtna zadruga pri Vel. Nedelji ni razbita, še zmirom dobro deluje, akoravno so jo ormoški demokratje že razbijali sedem let, pa je niso mogli razbiti, od sedaj naprej pa imamo upanje, da še bodo manj dosegli. Zadruga je imela dne 30. januarja 1927 letni občni zbor, pri katerem si je tudi na novo izvolila načelnika in odbor. Torej toliko v vednost! — Ivan Posavec, načelnik.

Zlobna roka? Dozdeva se, da je občino Ižakovci pri Beltincih v Prekmurju zadela usoda nesrečnih vasi Gorenjske, v katerih je teden za tednom razsvetljeval temne noči rdeč, strah vzbujajoč plamen in je budil speče žalosten plat zvona. Kar drug za drugim se vrstijo požari. Kako so nastali, kdo je bil krivec, nikdo ne ve. Najprej je gorelo pri Štefanu Žižek, potem pri Kotrovih in nato pri Francu Poredoš. Vsi znaki kažejo, da gre za hotene požige in o kakih le slučajnih nesrečah skoraj niti govora ni. Najbolj značilno pri celi stvari je, da so ti trije požari sledili natanko v presledku treh tednov in sicer je začelo goreti vedno v nedeljo ponoči okrog 11. ure, torej v času, ko ljudje spijo prvi globoki san. Razumljivo je, da se je prebivalstva lotil nemir. Saj nikdo ni varen in lahko vsak trenutek pričakuje, da bo tudi njegova hiša gorela. Strah je tem večji, ker ljudstvo ne ve, s kom ima opravka in od katere strani da pride nesreča. Noči so polne trepeta in mnogi sploh zaspati ne upajo, marveč čuvajo svojo domačijo. — Upamo, da se zadeva polagoma razjasni in da krivec pride do zasužene kazni. Kdorkoli je, toliko se lahko reče, da mora biti prava zver. Ižakovci so blizu Mure in je prebivalstvo razen drugih nezgod moralo lansko leto mnogo pretrpeti vsled poplav.

Velika nesreča za celo Prekmurje bi bila, če loterija za Martinišče ne bi dosegla zaželjenega uspeha, kajti od te loterije je največ odvisno, se bo li moglo zidati ali pa ne. Preti nam nevarnost. Žrebanje bo že 1. maja, pa je še taka ogromna množina neprodanih srečk po celi Sloveniji. Zato se obračamo na vse. Kupujte srečke, agitirajte za našo dobrodelno loterijo. Rešujmo na ta način našo učečo se mladino, ako hočemo, da bo res narodu koristna. Taka bo, če bo dobro vzgojena. Dobro bo pa vzgojena le, če bo imela zavod, ki ima za glavni cilj strogo krščansko vzgojo. Tako bo Martinišče.

Nikomur ne pade sreča sama v krilo, ampak si jo mora sam poiskati. To storiš, če kupiš za 5 Din srečko loterije v prid po povodnji podrtega stadiona solčavskega orlovskega odseka. Srečko dobiš pri g. župniku. Le hitro, da ne bodo nam nazaj poslali. Žrebanje je že 19. III. 1927.

Tatvina v Ljutomeru. V noči od sobote na nedeljo sta bila ukradena v sobi hotela Zavratnik v Ljutomeru nekemu potniku dva kovčeka z obleko, vredno več tisoč dinarjev. Tat je odšel nato peš iz Ljutomera proti Ormožu. V Ivanjkovcih je prebudil kolodvorskega restavraterja ter ga prosil za prenočišče, toda bil je odklonjen. Nadaljeval je nato pot proti Ormožu, kjer se je izgubila sled.

Pomenljiva 30letnica v Št. Juriju ob južni žel. Dne 4. marca 1927 je minulo 30 let, odkar je nastopil vlč. g. duh. svetnik Valentin Mikuš težko in odgovorno službo župnika obširne šentjurske župnije. V spomin na to obletnico so jubilantu priredili župljani lepo in prisrčno cerkveno slovesnost. Čestitamo!

Smrtna kosa v Galiciji pri Celju. Pretekli mesec smo pokopali daleč na okoli znano in obče priljubljeno Jelenovo mater Marijo Jelen. Pred tremi leti je obhajala s svojim še sedaj živečim možem biserno poroko ali 60letnico srečnega zakonskega življenja kot 80 in 84 let stara starčka. Leta 1864, ko sta se poročila, nista imela skoraj nič premoženja, pa s pridnim in skrbnim delom sta si pridobila in uredila lepo svojo kmetijo. V njeni hiši ni bilo prepira ne krega, ampak mir in edinost in skrb za družino. Izmed 12 otrok jih živi še šest, ki so vsi ugledni in spoštovani. Mnogo let je opravljala posel babice. Bila ni diplomirana, ali bila je za ta posel mnogo spretnejša, kakor marsikatera diplomirana in je bila klicana tudi v bo'jše kroge. Nad 400 otrok je znosila k sv. krstu in nobena mati ji ni umrla pri porodu. Kako priljubljena je bila, je pričal njen pogreb, katerega se je udeležilo nebroj ljudstva kljub slabemu vremenu. Bog daj njej večni mir in njeni družini tolažbo!

Avto zgorel. Živinskemu prekupcu Martinu Vajdiču se je pripetila v Podsredi nenadoma nesreča. Pripeljal se je v svoj rojstni kraj Sedlarjevo z avtomobilom ter nadaljeval nato vožnjo v Podsredo. Tu se je šofer opijanil ter pri povratku zavozil v jarek. Avto se je prekucnil in pri tem je počila posoda za bencin. Z dvema paroma volov so spravili nato avto nazaj na cesto. Ko pa je šofer motor zopet pognal, se je bencin vnel in v hipu je bil celi avto v plamenu. Ostalo je le ogrodje in motor, vse drugo je zgorelo.

Težke posledice fantovskega pretepa. Gostilna »Pri Hrvatu« v fari Sv. Eme je bila preteklo nedeljo pozorišče krvavega in žalostnega dogodka. Pri pijači so se fantje med seboj sporekli. Prišlo je do pretepa, ki se je izpremenil v pravi poko'j. V rokah pretepačov-fantov so se zabliskali noži in na bojišču je obležal 1 mrtev, zaboden v srce, trije pa težko ranjeni, da so še komaj žive prepeljali v celjsko bolnico. Žalostne so posledice pijančevanja.

Sedem parov je bilo poročenih letošnji predpust v Jur kloštru. To je nenavadno veliko za našo malo župnijo. Presrečni novoporočenci so pa ti-le: 1. Bratec Franc, posestnik, Lahovgraben št. 31, je poročil mlado Pavlino Selič iz iste vasi. 2. Pfeifer Ignacij, drž. podkovski mojster v topniški vojarni v Zagrebu, si je tukaj poiskal dobro kuharico Rajhovo Francko iz Zapuž, ki je služila v Zagrebu. 3. Pušnik Franc, posestnikov sin iz Št. Ruperta nad Laškim, je prišel za zeta k Škobernetu v Poljano in vzel pridno dekle, Nežiko Škoberne. 4. Guček Rudolf je šel iz enega konca župnije po cesti poiskat si nevesto, lepo Rajhovo Angelo na drugi konec župnije, v Loke in je kot zet prevzel tudi gostilno po letos umrlem tastu Matiju Rajhu. 5. Hladin Anton, vdovec in Amalija Čadaj, sestra pokojne Hladinove žene Julijane, sta že kar tako nekako spadala skupaj, sta se pa še poročila, da bo bo'j držalo. 6. Sedaj pa pride na vrsto en težak par. Guček Anton, velik posestnik v Puršenci, je peljal na svoj dom petično Aniko Zorko, Zamotajčevo iz Gučjeves. 7. Naposled je pa še Baumkircher Ivan, ubogi čevljar, stopil pred altar in si izvo'il Matildo Kerše iz Poljane za svoj par. Če za doto ni denarja, je pa ženin dobil ljubezen kot poroštvo zakonske sreče. Bog daj vsem skupaj srečo in svoj blagoslov v novem stanu!

Pobegnil je od staršev Pepi Gaber, učenec 3. razreda meščanske šole v Celju. Dne 3. t. m. se je pripeljal z opoldanskim vlakom do Litije in od tam neznano kam izginil. Deček je star 13in pol leta, visok, slaboten, nosi pepelasto obleko kratke hlače, nahrbtnik in ima štajerski svetlozelen klobuk. Vzrok slabo spričevalo. Občinstvo se prosi, da naznani naslov fantka nemudoma orožništvu, ali še bolje: materi Josipini Gaber-Zidanšek, Celje. Vsi stroški se povrne'o. Skrbeča mati prosi, da bi otroka vsak, ki ga dobi, zadržal, dokler ne pride mati po njega.

Nepoboljšljiv zločinec. Mladoletni H. v Zagrebu je poskusil strašen zločin. Polil je celo očetovo hišo, vso opremo in celo svojega očeta v postelji s petrolejem in je hotel zažgati, da bi zgorelo vse z očetom vred. K sreči je njegovo početje pravočasno opazil nek stanovalec v hiši. Zločinec je rojen leta 1912. Bil je že večkrat kaznovan in so ga isti dan, ko je zvečer hotel zažgati očeta in hišo, izpustili iz kaznilnice na ponovne mile prošnje očetove.

Poceni so prišli do pijače. Posebno predpustno šalo so si dovolili delavci v Banostru v Vojvodini. Kmet Pavle Dugalič je kupil vino in ga vozil domov. Med potjo se je ustavil pred gostilno in pil. Med tem, ko je on mirno pil, pa je prišla po cesti gruča delavcev, ki so bili dobre volje. Kar mirno so pristopili k vozu, odbili čep in točili. Sami so se ga napili in še vsakemu ki je šel mimo, so dali. Tako je bil sod hitro prazen. Zavalili so ga k vodnjaku, ga napolnili z bistro studenčnico in zopet naložili na voz. Šele ko je kmetič pripeljal domov, je ugotovil, kaj je pripeljal.

Zverinski zločini ciganskih ljudožrcev. Porotno sodišče v Košicah na Slovaškem sodi že celi teden cigansko bando, ki ima na vesti naravnost neverjetno zverinske zločine. Ta banda je bivala v bližini Košic skoro celo leto in med tem časom je izginilo v okolici mesta na nepojasnjen način veliko število ljudi, pred vsem mladih. Očividno je bilo, da so postali žrtve zločincev, katerih pa oblasti do'go niso zamogle izslediti. Končno je padel sum na cigane. Preiskava je pokazala, da je bil ta sum upravičen, v njihovih šotorih so našli predmete, ki so bili last pogrešanih ljudi. Cela tolpa ciganov je bila aretirana in v zaporu so polagoma priznali naravnost divje grozne zločine. Ubijali so ljudi največ radi tega, da so jih jedli. Svoje žrtve so pričakali na samotnih krajih, jih ubili, oropali, telo pa pojedli kot ljudožrci. Eden od ciganov se je pohvalil, da mu je go'až iz človeškega mesa še najbolj dišal, tako da se ni mogel privaditi na nobeno drugo meso. Cigani izjavljajo, da jih je navedel k ubijanju in uživanju ljudi njihov poglavar Filko, ki je bil posebno divji. Nekoč je Filko zvabil v gozd mladega, rdeče lasega dijaka. V gozdu ga je ubil in pojedel njegovo še vroče srce kar surovo in sicer vsled praznoverja, da bo zadobil čudovito moč, če poje srce rdečelasega človeka. — Proti ciganom vlada radi teh zločinov po celem Slovaškem strašno ogorčenje. V Košicah so morali z vojaštvom zastražiti zapore, drugače bi bila razljučena množica navalila na ječo in zločince sama sodila.

Strašna rudniška nesreča v Angliji. Na pustni ponedeljek se je pripetila v kraju Ebb Walle na Angleškem strašna nesreča v tamošnjem rudniku. V rovu, ki je globok več sto metrov, je nastala eksplozija jamskega plina, radi katere se je rov udrl. V njem je bilo ob času nesreče 133 rudarjev. Takoj so pričeli z vso naglostjo odkapati zakopane rudarje, vendar je delo zelo polagoma napredovalo, tako da so rešili le nekaj živih, nad 100 rudarjev pa je zadela v jami strašna smrt.

Velik vihar v Franciji. V Franciji je divjal te dni v severnem delu provincije Touraine strahovit vihar ali ciklon. Sunki vetra so bili tako silni, da se jim ni moglo ničesar upirati. Strehe hiš so frčale po zraku, drevesa, celi gozdovi so bili v nekaj minutah izruvani, sile viharja ni vzdržale niti zidovje. K sreči je bil vihar omejen samo na majhen del, toda tu je uničeno dobesedno vse, kar so postavile človeške roke.

Petnajst dni v brezdnu. Ko se je igralo te dni večje število otrok v okolici Pariza, so zaslišali neko pritajeno klicanje na pomoč, ki je prihajalo iz neke bližnje jame. Prestrašeni otroci so obvestili o tem takoj svoje starše, ti so javili stvar policiji. Policija in ognjegasci so prispeli nemudoma na lice mesta ter pričeli raziskovati celo okolico. Končno so se spustili ognjegasci v naznačeno jamo ter po večurnem naporu izvlekli človeka v strašnem stanju. Takoj so ga prepeljali v bolnico, kjer je izpovedal, da so ga napadli pred 15 dnevi trije moški, ga oropali, pretepli ter ga končno vrgli v jamo. V jami, ki je globoka 20 metrov, je ostal celih 15 dni, brez vsake hrane. Pil je umazano vodo, ki je stala na dnu jame pol metra globoko. Nesrečnež je star 22 let ter je rodom Italijan. Od mrzle vode premrle noge so mu morali nad koleni odrezati.

Razni darovi. Za Bralno društvo pri Sv. Marku so nabrali na gostiji Munda-Lajh v Sobotincih 150 Din, na gostiji Horvat-Korošec v Bukovcih 95 Din. Bog plačaj!

Kaj je z loterijo Katoliškega prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami, mnogi vprašujejo. Poročamo, da se še žrebanje ni vršilo, temveč je za nekoliko časa samo preloženo. Pač pa je loterijski odbor povišal število dobitkov od 1000 na 1100 komadov. Dan žrebanja bomo pravočasno javili v »Gospodarju«.

Družba sv. Mohorja na Prevaljah je izdala pred kratkim povest »Kruh«. Spisal jo je Matija Malešič. Zveni kakor bridka pesem o Slovenski Krajini (Prekmurju), o kateri še doslej nimamo leposlovnega dela. Razodeva nam vso grenkost kruha, ki si ga morajo služiti revni Krajinci s tem, da hodijo bogatašem po Ogrski in Slavoniji obdelovati veleposestva pod vodstvom palirjev. Tako gorko in živo je pisana ta povest, da jo bodo bravci brali z največjim užitkom. Dobi se po vseh knjigarnah in stane za ude broš. 21 Din, vezana 30 Din, za neude broš. 28 Din, vez. 40 Din.

Naša društva.

Telovadna akademija mariborskega orlovstva bo dne 19. marca t. l., na praznik sv. Jožefa, v veliki Götzovi dvorani. Prijatelji naše mladine, pridite na to izredno prireditev, ki Vam bo nudila mnogo lepega užitka! Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnice se dobijo v predprodaji in pri blagajni pred prireditvijo.

Orlovski odsek v Celju priredi v soboto, dne 19. marca 1927, na praznik sv. Jožefa, v veliki dvorani Narodnega doma v Celju ob 4. uri popoldne telovadno akademijo. Sodeluje godba železničarjev iz Celja. Predprodaja vstopnic v trgovini Slomškove zadruge, na dan akademije pa eno uro pred začetkom pri blagajni v Narodnem domu.

Materinski dan. Katoliško izobraževalno društvo v Krčevini priredi v nedeljo, 13. marca, ob peti uri v dvorani katoliške omladine, Splavarska ulica 4 »Materinski dan« z govorom, deklamacijami, godbo in igrokazom »Marijin otrok«. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Ljudski oder Središče bo predstavljal v dneh 27. marca in 3. aprila, ob 7. uri zvečer, 10. in 18. aprila, ob 3. uri popoldne pretresljivo in v dušo segajočo dramo: Kristusovo trpljenje — Pasijon —. V igri nastopa 78 oseb in se uprizarja v 11 slikah. Obisk te igre se priporoča prav vsem, tudi ljudstvu iz bližnje in daljne okolice, kajti to ni igra navadne vsebine, to je dejanska razlaga Kristusovega trpljenja. Ob odigranih tragičnih prizorih naj odersko pozornico se tvoj duh dviga in utrjuje v resničnosti naše vere. — Nova oderska scena, slikoviti kostumi starega veka, kar smo nalavili nalašč za »Pasijon«, nova električna falska razsvetljava, bo gotovo dalo igri poseben efekt in slikovito pestrost. Zato z gotovostjo vem, da ne bo noberemu žal za malenkosten denar in za čas, uporabljen za posel te drame, od katere bo imeli užitek, kajti to je igra, katera bo gotovo ovenčala vse naše dosedanje prireditve. S tem dejstvom vljudno vabimo k obilnemu obisku, kakor domačine, tudi tuje iz okolice. Vstopnina: sedeži 1 vrste 10, II vrste 8 in stojišča 4 Din. — Pog živi!

Mala Nedelja. V Društvenem domu se vrši v nedeljo dne 20. marca pou'no predavanje s predavanjem veličastnega filma »Rojstvo, življenje in trpljenje Jezusa Kristusa«. Da bo mogoče vsem domačinom in okoličanom ogledati si ta film, se vršijo tri predstave: ob pel 2 uri ob 3 uri in ob 7. uri zvečer. Vstopnina navadna. Del čistega dobička se nabavni Društvu za zgradbo nove cerkve pri Mali Nedelji. Ne zamudite te prilike!

Gospodarstvo.

NEVARNI POSKUSI S KMETIJSKIMI UČNIMI ZAVODI.

Že dolgo časa smo zbirali podatke o brezmiselnih poskusih vedne preureditve raznih kmetijskih učnih zavodov. Baš sedaj, ko imamo kmetijskega ministra iz naših vrst, ki posveča vso paznost tudi kmetijskim učnim zavodom, se nam zdi umestno, da seznanimo širšo javnost s sledečimi dejstvi:

Mariborska vinarska in sadjarska šola, ta najstarejši kmetijski učni zavod te vrste v naši državi, obhaja letos 55letnico svojega obstoja. Mariborčani kot naši kmetovalci ga bolj ali manj poznajo in se zanimajo zanj. Zato ne bode odveč, ako priobčimo nekaj podatkov o njem.

V predvojni dobi je bil zavod v upravi bivše dežele Štajerske in se glede na njega ustroj ni bistveno izpreminjal, v povojni dobi so pa razmeroma naglo sledile raznovrstne preureditve druga drugi in so se do nadaljnjega ustavile pri današnjem stanju, ko imamo dva tipa šol: štiriletno srednjo vinarsko in sadjarsko šolo brez internata in enoletno specijalno vinarsko in sadjarsko šolo z internatom. Razlikujemo naslednje razvojne dobe zavoda:

1872—1918: dvo-, odnosno (s pripravljalnim tečajem) triletna vinarska in sadjarska šola z nemškim učnim jezikom v deželni upravi kot »Steiermärkische Landes-Obst- und Weinbauschule«.

1919—1925: dvoletna vinarska in sadjarska šola s slovenskim učnim jezikom v državni upravi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

1922—1925: poleg starega zavoda srednja kmetijska šola kot nov samostojen zavod, začasno nastanjen na vinarski in sadjarski šoli.

1925—1926: srednja kmetijska šola in dvoletna vinarska in sadjarska šola v likvidaciji.

1925: a) otvoritev srednje vinarske in sadjarske šole (koj z dvema letnikoma) namesto razpuščene srednje kmetijske šole kot samostojen zavod, obenem kot naslednica likvidirane dvoletne vinarske in sadjarske šole; b) otvoritev specijalne (enoletne) vinarske in sadjarske šole v upravi srednje vinarske in sadjarske šole.

1926—27: je 55. šolsko leto celokupnega zavoda, 3. šolsko leto srednje vinarske in sadjarske šole ter 2. šolsko leto specijalne (enoletne) vinarske in sadjarske šole.

Te mnoge izpremembe v organizaciji zavoda povečavajo naloge vsega osobja, ki na njem požrtvovalno deluje.

Pravkar se vršijo na srednji vinarski in sadjarski šoli razni učni tečaji v prvi vrsti iz vinarske, sadjarske in vrtnarske stroke. Želeti bi bilo, da bi se jih pridno udeleževali tudi zanimanci mesta Maribora, da se priuče, kako je n. pr. urejevati domači vrt, sadovnjak itd.: kajti radi spremenjenih razmer jim zavod ne more več dajati učencev za to na razpolago in bi bile take prošnje brezuspešne.

V pondeljek, dne 21. marca t. l., se sprejme spet nekaj kmetskih mladeničev kot praktikante. Čudno je to, da celo marsikateri večji kmetovalec ne čuti potrebe, da bi nudil svojemu sinu vsaj najnujnejšo strokovno izobrazbo v kmetijski šoli. Zavod — čim se v prvih mesecih šolskega leta nesposobni mladeniči izločijo — ni baš preveč napolnjen z gojenci.

Nezavednost kmetovalcev se bo kruto maščevala nad njimi samimi. Brez temeljitega strokovnega znanja je dandanes uspešno kmetovanje nemogoče. V bodoče bode še težje. Bratski narod češki ima desetkrat toliko kmetijskih šol in neprestano ustanavlja še nove. Ali Češkoslovaška je pretežno industrijska država, dočim je naša do nad 80 od-